

Кніга «Памяць» Гомельскага раёна

Гісторыка-дакументальная хроніка Гомельскага раёна у 2-х кнігах

“ПАМЯЦЬ”

КНІГА 1

ЗМЕСТ

Да чытача _____	17
АД ЧАСОЎ ПЕРШАБЫТНЫХ – 1917 ЗЯМЛЯ НАШЫХ ПРОДКАЎ _____	21-105
Археалагічныя старажытнасці Гомельскага раёна _____	21
Вераванні нашых продкаў _____	34
У складзе Чарнігаўскага княства _____	39
У складзе Вялікага княства Літоўскага і Рэчы Паспалітай _____	42
У складзе Расійскай імперыі _____	61
1917 – 1941 НА КРУТЫМ ПАВАРОЦЕ ГІСТОРЫІ _____	107-193

Гомельскі павет у час Кастрычніцкай рэвалюцыі _____	107
Германская інтэрвенцыя і грамадзянская вайна _____	110
Актыўныя ўдзельнікі Кастрычніцкай рэвалюцыі і грамадзянская вайна _____	114
Першыя пераўтварэнні пад час грамадзянскай вайны _____	120
НЭП – прабліск надзеі _____	125
Умацаванне Саветаў _____	133
Землеўпарадкаванне _____	135
Адзіны сельгаспадатак _____	138
Кааперацыя _____	139
Грабаўскія майстры _____	142
Пад час “вялікага пералому” _____	143
Першыя камсамольцы _____	145
Да жыцця новага, калгаснага _____	157
Дзяржгасы і машынна-трактарныя станцыі _____	161
Улада, царква, вернікі _____	164
Народная асвета _____	167

Ахова здароўя _____	173
Барацьба з беспрытульнасцю _____	175
Нас аб'яднала жыццё _____	176
3 гісторыі Дома міласэрнасці _____	178
Ад канкурэнцыі да спаборніцтва _____	180
3 гісторыі раяніравання _____	188
Боль страт _____	190
Жосткіны – сям'я звычайная, тыповая _____	191
Вернутыя імёны. Ахвяры масавых палітычных рэпрэсій _____	193
1941 – 1945 ІШЛА ВАЙНА НАРОДНАЯ _____	219-278
У першыя дні _____	219
Змагаліся апалчэнцы _____	229
Бой на досвітку _____	233
На подступах да Гомеля _____	234
Апошні бой салдата _____	236

Пётр Міхайлавіч Пастухоўскі _____	236
У глыбокі тыл _____	237
Ратавалі жывёлу _____	238
Акупацыйны рэжым _____	239
У змрочныя дні фашысцкай няволі _____	252
Згубленае дзяцінства _____	253
Антыфашысцкае падполле і партызанскі рух _____	254
Падпольшчыкі з вёскі Заліп'е _____	262
Змагаліся разам з вучнямі _____	266
Партызанскія фарміраваані _____	268
Баявая рэліквія брыгады _____	270
Настаўнік-партызан _____	273
Дзяўчаты з адной вёскі _____	274
Наля Караткевіч _____	274
Марыя Сібілёва _____	274
Ляцелі пад адхон эшалоны _____	275
Старонкі аповесці _____	275

3 племені змагароў	276
Воіны Чырвонай Арміі і партызаны, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны пры абароне і вызваленні Гомельскага раёна і пахаваны на яго тэрыторыі	278

КНІГА 2 ([с. 17-304](#), [с. 305-406](#))

ЗМЕСТ

Да чытача	17
1941 – 1945 ІШЛА ВАЙНА НАРОДНАЯ	19-76
Вызваленне	19
Урад Беларусі ў Навабеліцы	29
Радыестанцыя імя Саўнаркома БССР у Навабеліцы	29
Яны вызвалялі наш край у лістападзе 1943	30
Лічылі загінуўшым	31
Вызваляў родную вёску	32
Адважныя артылерысты	32
Мінёры ішлі на прарыў	34
Подзвіг сокалаў	35

Вызначыўся на Гомельшчыне _____	36
Застаўся назаўсёды маладым _____	36
Нашы землякі – героі _____	37
Першы танкавы таран _____	42
Старонкі франтавых біяграфій _____	44
Яны вярнуліся пераможцамі _____	52
Удзельнічалі ў абароне _____	74
Узнагароджаныя медалём “За доблесную працу ў Вялікай Айчыннай вайне 1941-1945 гг.” _____	78
АХВЯРЫ ВАЙНЫ _____	78-246
Загінуўшыя партызаны, удзельнікі антыфашысцкага падполля і асобы, якія садзейнічалі партызанскаму руху і падполлю, члены іх сем’яў _____	78
Загінуўшыя мірныя жыхары – ахвяры нямецка-фашысцкага генацыду ў гады Вялікай Айчыннай вайны (1941-1944) _____	80
Воіны-землякі, якія загінулі ці прапалі без вестак у гады Вялікай Айчыннай вайны _____	92
Загінуўшыя воіны Чырвонай Арміі, якія прызываліся Гомельскім РВК _____	238

Воіны-землякі, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны і месца нараджэння якіх дакладна не вызначана	246
1945 – ДА НАШЫХ ДЗЁН У МІРНАЙ ПРАЦЫ	249-332
Ліквідацыя наступстваў Чарнобыльскай катастрофы	274
Каранёўская эксперыментальная база Інстытута лесу Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі	276
Па рэцэптах аграномаў	279
На службе людзям	280
За газетным радком	281
“Помню свой народ...”	285
Вызначыліся працай: Героі Сацыялістычнай Працы, Лаўрэаты Дзяржаўнай прэміі Беларусі, Заслужаныя работнікі Беларусі	285
Ганаровы грамадзянін горада Ленінграда	296

Яны ўзнагароджаны: Ордэнам Леніна, Ордэнам Кастрычніцкай Рэвалюцыі, Ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга <hr/>	296
Імі ганарацца землякі: вучоныя, дзяржаўныя дзеячы, творцы __ <hr/>	303
Звязаны лёсам з гомельскай зямлёй <hr/>	322
Яны былі на гомельскай зямлі <hr/>	329
Ваеннаслужачыя – ураджэнцы Гомельскага раёна, якія загінулі ў час праходжання службы ў Савецкай Арміі ў пасляваенны перыяд (1945-1992) <hr/>	331
Загінулі ў Афганістане <hr/>	332
З МАТЭРЫЯЛЬНАЙ І ДУХОЎНАЙ СПАДЧЫНЫ	333-368
Помнікі архітэктуры <hr/>	333
Традыцыйнае народнае дэкаратыўна-прыкладное мастацтва Гомельскага раёна <hr/>	343
Народная творчасць Гомельскага раёна <hr/>	345
Развіццё культуры <hr/>	358
Народныя калектывы раёна <hr/>	359

Па старонках раёнкі	363
Музеі Гомельшчыны	364
З гісторыі населеных пунктаў	368